

e-ISSN 3083-6018

SOCIAL DEVELOPMENT: Economic and Legal Issues

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

EU Directives in the Field of Taxation: Features of Application and Implementation in Ukraine

Volodymyr Shevchenko ¹ * • Nataliia Chukhraieva ²

¹ State Educational and Scientific Establishment "The Academy of Financial Management" (Ukraine). Postgraduate Student at the Department of Accounting and Taxation.

² Kyiv National Economics University named after Vadym Hetman (Ukraine). Associate Professor of the Department of Business Economics and Entrepreneurship, PhD in Economics, Associate Professor.

* **Corresponding Author**, e-mail: biman888@ukr.net

ARTICLE INFO

Research Article

DOI:

[10.70651/3083-6018/2026.2.24](https://doi.org/10.70651/3083-6018/2026.2.24)

Received:

20 January 2026

Accepted:

22 February 2026

Published online:

25 February 2026

Copyright © 2026 by authors

This is an open access journal and all published articles are licensed under a Creative Commons Attribution—NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

ABSTRACT

The purpose of the study is to conduct a comprehensive analysis of the legal nature of the European Union directives in the field of taxation and identify effective tools for their implementation in the legal system of Ukraine, and develop proposals for improving the transposition process in the conditions of adaptation of the tax system. The research methods used are: theoretical, empirical, SWOT analysis, and generalization. The article notes the status of norms and rules of supranational legal designation of EU tax directives for all EU member states, which are a doctrine for establishing national standards. The specifics of the legal nature of the EU in the field of taxation are characterized. The features of the dualistic nature of implementing EU directives in Ukraine's tax legislation are highlighted and substantiated. The regulatory and legal acts of the tax policy of Ukraine for the implementation of EU directives are highlighted. Based on the SWOT analysis of the implementation of EU tax directives in Ukraine, the opportunities and threats to the development of the implementation process are outlined. The absence of an effective mechanism developed in Ukraine to protect commodity producers from rising costs in such conditions is noted. The need to apply the principle of Euro-conform (teleological) interpretation of legal norms in accordance with EU case law in the tax legislation of Ukraine has been identified. The justified need to accelerate European integration processes in the tax policy of Ukraine by improving the organizational structure, personnel management, and digitalization to ensure the conditions of a full member of the European community has been identified. The applied value of the results obtained is determined by the concept of free integration of the Ukrainian tax system into the European market, with optimization of the degree of risk in the financial sphere of the real economy.

KEYWORDS

implementation, dualistic nature, case law, tax system, tax legislation, legal policy.

e-ISSN 3083-6018

СОЦІАЛЬНИЙ РОЗВИТОК: економіко-правові проблеми

<https://www.eu-scientists.com/index.php/sdel>

Директиви ЄС у сфері оподаткування: особливості застосування та реалізації в Україні

Володимир Б. Шевченко ^{1*} • Наталія М. Чухраєва ²

¹ ДНУ «Академія Фінансового Управління» (Україна). Аспірант кафедри обліку і оподаткування.

² Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана (Україна). Доцент кафедри бізнес-економіки та підприємництва, канд. екон. наук, доцент.

* Автор-кореспондент, e-mail: biman888@ukr.net

СТАТТЯ	АНОТАЦІЯ
Дослідниця DOI: 10.70651/3083-6018/2026.2.24 Отримана: 20.01.2026 р. Прийнята: 22.02.2026 р. Опублікована: 25.02.2026 р. Авторське право © 2026 авторів Цей твір ліцензовано на умовах Ліцензії Creative Commons «Із Зазначенням Авторства – Некомерційна 4.0 Міжнародна» (CC BY-NC 4.0).	Мета дослідження – проведення комплексного аналізу правової природи директив Європейського Союзу у сфері оподаткування та виявлення дієвого інструментарію їх імплементації в правову систему України та розроблення пропозицій для поліпшення процесу транспозиції в умовах адаптації податкової системи. Застосовані методи дослідження: теоретичний, емпіричний, SWOT-аналіз, узагальнення. У статті зауважено на статусі норм і правил наднаціонального правового призначення податкових директив ЄС для всіх країн-членів ЄС, що є доктриною для встановлення національних нормативів. Охарактеризовано специфіку правової природи ЄС у сфері оподаткування. Виділено та обґрунтовано особливості дуалістичної природи впровадження директив ЄС в податкове законодавство України. Виділено нормативно-правові акти податкової політики України для імплементації директив ЄС. На основі SWOT-аналізу імплементації податкових директив ЄС в Україні окреслено можливості та загрози розвитку процесу імплементації. Зауважено відсутність в Україні розробленого ефективного механізму захисту товаровиробників від зростання собівартості в таких умовах. Визначено необхідність застосування в податковому законодавстві України принципу євроконформної (телеологічної) інтерпретації правочинних норм відповідно до судової практики ЄС. Обґрунтована потреба у пришвидшенні євроінтеграційних процесів у податковій політиці України шляхом поліпшення організаційної структури, кадрового менеджменту та диджиталізації для забезпечення умов повноправного членства у європейському співтоваристві. Прикладне значення одержаних результатів визначається концепцією вільної інтеграції української податкової системи до європейського ринку з оптимізацією ступеня ризикованості в фінансовій сфері реальної економіки.

КЛЮЧОВІ СЛОВА

імплементація, дуалістична природа, судова практика, податкова система, податкове законодавство, правова політика.

1. Introduction

Інтеграційні процеси в Україні на шляху здобуття статусу повноправного члена Європейського Союзу з 2022 р. набули особливої активізації, що пов'язано з узгодженням національної правової системи з європейським правом (*acquis communautaire*). Особливої уваги заслуговує сфера оподаткування, яка відіграє важливу роль у формуванні державного бюджету, інвестиційного клімату та забезпечує економічну стабільність держави. В країнах ЄС податкова політика базується на принципі «розділеної компетенції», де кожна країна зберігаючи національну самостійність у питаннях прямого оподаткування дотримується узгодженості з загальною політикою ЄС щодо непрямого оподаткування, зокрема податку на додану вартість (ПДВ) та акцизного збору (АЗ), сегрегації податкових практик. На сьогодні не вирішені питання імплементації директив ЄС у сфері податкового права України, не визначено алгоритм встановлення узгодженості між позиціями Податкового кодексу України та податкових директив ЄС, потребує визначення підходів трактування українським податковим законодавством термінів європейських судів для застосування в національній судовій практиці.

2. Literature Review

Впровадження європейського механізму правового адміністрування в українську податкову політику висвітлили М. Veselov et al. [34]. Т. Yaroshevska [36] зауважує необхідність використання досвіду країн ЄС для ефективного впровадження директив ЄС в податкову політику України в умовах сучасних викликів. О. Oliynychuk та N. Dryzhak [25] вважають, що правові конфігурації трансферу фіскального інструментарію регулювання політики непрямого оподаткування, які використовуються країнами ЄС, потребують пристосування до особливостей української економіки. Аналітичне дослідження О. Yaroshenko та N. Vapnyarchuk [35] доводить ефективність застосовування європейських правил в законодавство України, яке забезпечить активізацію євроінтеграційних процесів в податкову політику. Y. Kozlov [16] провів обстеження відповідності податкового права України європейським податковим директивам на виявлення позитивних та негативних аспектів даного процесу. Автор наголошує на прогалинах у формуванні правових норм арбітражних процесів та транскордонного злиття компаній. I. Kokhan et al. [15] окреслюють особливості метаморфоз у податковій політиці в процесі євроінтеграції, наголошуючи на необхідності системного підходу до її модернізації. I. Halushchak et al. [12], аналізуючи фундаментальні положення податкової політики України у світлі європейської практики, зауважують важливість уніфікації законодавчих норм й алгоритмів податкового адміністрування для задоволення потреб реальної національної економіки. Для забезпечення ефективності впровадження директив ЄС в податкову політику України важливим є адміністративне співробітництво (DAC), яке на думку S. Sklyarov [29], забезпечується шляхом поліпшення нормативно-правового підґрунтя українського законодавства. В публікації K. Sharovalova [28] виділено особливості методології реалізації податкового права в європейському законодавстві. Специфіку формування митного та податкового права в країнах ЄС висвітлено в публікації Y. Ivanov, V. Tyshchenko та O. Naidenko [13] з наголошенням на суворій узгодженості всіх митних та податкових процедур в Україні до стандартів ЄС. Водночас V. Roman, Y. Slyvka та P. Maslianka [26] окреслюють основні стратегічні напрямки гармонізації вітчизняної митно-податкової політики до вимог ЄС.

Не зважаючи на велику кількість наукових досліджень, присвячених основним питанням європейського права та пристосування законодавства України питанням впровадження директив ЄС у сфері вітчизняного оподаткування є недостатньо вивченою. Відсутній комплексний аналіз правової природи директив як особливого джерела податкового права на шляху до повноправного членства України в ЄС.

3. Problem Statement

Мета дослідження – виявлення особливостей правової сутності директив Європейського Союзу щодо політики оподаткування та всебічному аналізу наявних механізмів їх впровадження

в правовій системі України з перспективою в умовах євроінтеграції та набуття статусу повноцінного члена ЄС.

4. Methods and Materials

В процесі дослідження використано комплексний підхід аналітичної оцінки правових явищ податкової політики. Для розкриття мети статті застосовано ряд загальнонаукових та спеціальних методів дослідження. При опрацюванні наукових публікацій вчених та нормативно-правових актів податкового законодавства використано метод теоретичного узагальнення. Дослідження судової й правозахисної практики в країнах ЄС та в Україні базувалося на емпіричному методі. SWOT-аналіз застосовано для всебічної оцінки сучасного стану імплементації податкових доктрин законодавства ЄС в національну правову практику податкової політики. Інформаційною базою дослідження слугували нормативні та законодавчі акти України (Конституція України, Податковий кодекс України, постанови Кабінету Міністрів України, акти Міністерства фінансів України) та директиви Європейського Союзу, які мають безпосереднє відношення до податкової політики та впливають на процес євроінтеграції.

5. Results and Discussion

Зважаючи на статус України, як кандидата у члени ЄС, особливо важливим є прискорення процесу адаптації національного законодавства до європейських директив. Особливо важливе місце відводиться імплементації податкової системи. В Договорі про функціонування Європейського Союзу (ДФЄС) записано обов'язковим пунктом узгодженість всіх національних політик країн-членів ЄС відповідати основним постулатам європейського законодавства загалом, а податкової політики, зокрема (ст. 288 ч. 3) [33]. Узагальнення інформації офіційних джерел ЄС у сфері права та наукових публікацій фахівців дозволило виділити особливості правової природи європейських директив саме у сфері оподаткування (рис. 1).

Еластичність імплементації та захист фіскального суверенітету
•Дозволяє країнам-членам ЄС застосовувати свою економічну систему, враховувати національне податкове законодавство, традиції та звичаї
Дуалістичний підхід до правового регулювання прямих і непрямих податків
•У сфері непрямого оподаткування діє суворі дисципліна дотримання директив ЄС, при прямому оподаткуванні – директиви спрямовані лише на попередження перепон для транскордонної діяльності. При ухиленні від податків застосовується директива ATAD (I та II)
Теорія Direct Effect при вирішенні податкових суперечок
Згідно правил Суду ЄС директиви мають виключне право вертикальної прямої дії, яке допускає можливість для платників податків керуватися чітко окресленими нормами неімplementованої директиви в судах проти держави, однак не дозволяє переведення цих норм як обов'язок для приватних осіб.
Непрямий вплив директив через механізм цільового трактування
Судом ЄС визначено, що національні суди та органи контролю зобов'язані використовувати норми внутрішнього податкового законодавства (для України – Податковий кодекс) в межах можливості, відповідно до директив ЄС та досягнення обумовленого результату.
Інституційно-правова природа директив як інструментів податкового врядування
•Директиви ЄС вдосконалюються, в залежності від зміни технічних документів, стандартів податкової політики, податкової прозорості з метою захисту єдиного європейського ринку

Рис. 1. Особливості правової природи директив ЄС у сфері оподаткування

Джерело: сформовано авторами на основі даних з [Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.].

**Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник
ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не
найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.]**

Емпіричне дослідження правозахисної практики засвідчує складний, багаторівневий характер правової природи директив ЄС у сфері політики оподаткування. Директиви ЄС мають статус наднаціонального права, що продукують рамкові вимоги для законодавця за допомогою механізму трансформування, завдяки правилам Суду ЄС, виступають прямим критерієм правомірності дій податкових органів та головним орієнтиром трактування нормативів податкового права, що особливо важливо для України в умовах євроінтеграції.

В Податковому кодексі України (ПКУ) [20] відмічається (ст. 3), що основними нормативними актами податкового законодавства є Конституція України [17], безпосередньо ПКУ, митне законодавство, міжнародні угоди та інші нормативно-правові акти Міністерства фінансів України (МФУ). Особливо важливого значення набуває узгодженість цих інституцій та виданих ними нормативно-правових актів з вимогами європейського законодавства, відповідність директивам ЄС. На етапі імплементації норм ЄС в систему українського податкового права спостерігається певна розбіжність між двома векторами: національним та європейським. Євроінтеграційний процес формування податкової політики України як країни-потенційного кандидата до вступу в ЄС з 2022 р. має дуалістичний характер (Рисунок 2).

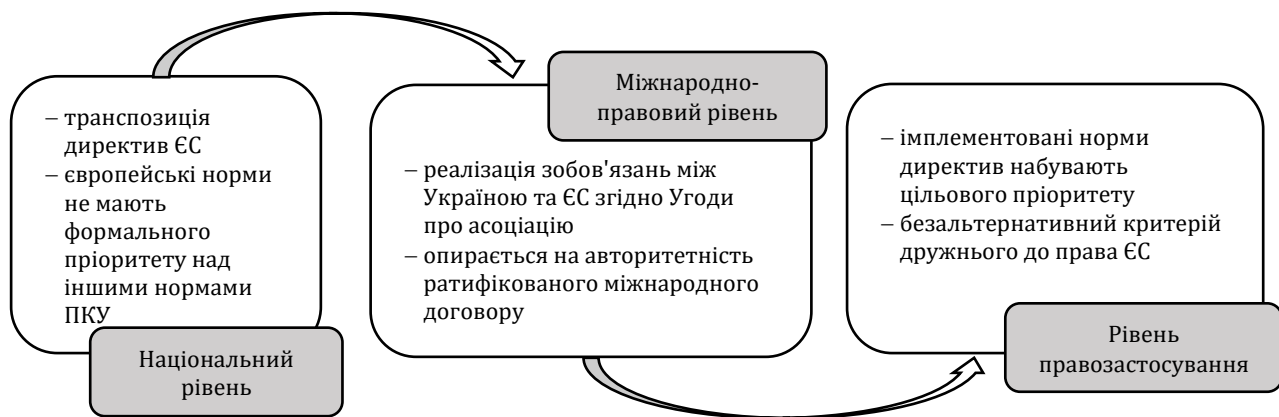

Рис. 2. Особливості дуалістичної природи впровадження директив ЄС в податкове законодавство України

Джерело: сформовано авторами на основі даних з [Ошибка! Источник ссылки не найден.;
Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка!
Источник ссылки не найден.].

Однією із головних вимог ЄС для отримання Україною статусу повноправного члена є впорядкування національного законодавства відповідно до основних вимог європейських директив. Впровадження будь-яких директив є нормальною процедурою ПКУ, яка використовується в судовій практиці і має цільовий характер. У випадку наявності розбіжностей в процесі імплементації правові органи мають повертатися до першоджерела – директиви ЄС як основного критерію та досвіду Суду ЄС. В правовій політиці це має назву телеологічного пріоритету, тобто директиви ЄС мають вищу позицію за національне законодавство. Процедура імплементації європейських директив в національне податкове законодавство здійснюється шляхом формування інституційного механізму, який складається за рахунок основних підзаконних актів (рис. 3).

Основні засади гармонізації податкового законодавства України до європейських директив було закладено в ряді нормативно-правових актів, прийнятих урядом. Деталізований План заходів гармонізації українського податкового законодавства до європейських директив було визначено постановою КМУ №1106 (2017 р.) [1], де чітко окреслено які кроки зробити законодавчі органи. У 2023 р. КМУ було прийнято постанову №1218-р [2], яка визначила фундамент для подальшого адаптування податкової політики України в напрямку підтвердження статусу кандидата у члени ЄС. З погляду імплементації всі правові акти України виконують вирішальну роль у становленні правового податкового поля з позицій входу в

європейський економічний простір. Емпіричне оцінювання імплементації європейських директив в податкову політику України засвідчує неоднозначний характер даного процесу, який узагальнимо в матриці SWOT-аналізу (Таблиця 1).

Рис. 3. Нормативно правові акти податкової політики України для імплементації директив ЄС

Джерело: сформовано авторами на основі даних з [Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; Ошибка! Источник ссылки не найден.; 18; 19; Ошибка! Источник ссылки не найден.].

Таблиця 1. SWOT-аналіз імплементації податкових директив ЄС в Україні

Сильні сторони	Слабкі сторони
- Визначено основні стратегічні вектори: прийнято «Національну стратегію доходів 2030» - Впроваджуються цифрові платформи (CRS, NCTS) та інформаційні (стандарти BEPS) - Трансфер інновацій в судовій практиці – активне використання Верховним Судом досвіду Суду ЄС на реальних прикладах	- Зміна кодифікації податкових надходжень - Формалізований підхід до реформування податкової системи у світлі вимог ЄС - Недостатня кількість фахівців у сфері ІТ-технологій та європейського податкового права - Наявність тіньових сегментів в економіці
Можливості	Загрози
- Детінізація ринкової економіки - Перехід від агресивної податкової політики до використання юридично-податкових стандартів ЄС (DAC) - Розширення можливостей співпраці на європейському ринку - Підвищення рівня життя населення до європейських стандартів	- Значний приріст собівартості та цін на продукцію українського виробництва. - Низький рівень купівельної спроможності населення. - Високий ступінь корумпованості в податкових органах та зростання судової кількості прав податкового характеру

Джерело: сформовано авторами.

Основною проблемою є транспозиція Директиви ЄС 2006/112/ЄС [7] про спільну систему оподаткування доданої вартості з погляду трактування базових понять. Директиви ЄС

використовують поняття європейського права, які мають приватне, ширше трактування, визначене Судом ЄС. Понятійний апарат ПКУ тісно пов'язаний з поняттями цивільного права, що в системі ідентифікації господарських операцій мають різний код податкової кваліфікації в Україні та країнах ЄС. Існує проблема в імплементації Директиви 2003/96/ЄС [6], яка полягає в умові підвищення акцизних ставок до європейського рівня при оподаткуванні енергетичних продуктів та електроенергії. Таке підвищення негативно вплине на основні виробничі сфери, зокрема аграрний сектор. Значно збільшиться собівартість кінцевої продукції в результаті зростання вартості пального та енергоносіїв. Національне законодавство поки що не володіє ефективним інструментарієм компенсації податкового тиску, що діє в країнах ЄС. Впровадження європейських директив потребує постійної співпраці українських та європейських податківців в частині електронної комерції B2C, використання механізмів OSS/IOSS – це сприятиме вирішенню проблеми інституційної та технічної готовності сфери оподаткування до євроінтеграції [23].

В практиці національної податкової політики нині спостерігається тенденція переписування норм та правил європейського законодавства, які мають формалізований характер та не забезпечують досягнення кінцевої цілі – підвищення добробуту українців до європейського рівня. У більшості випадків податкові служби опікуються збільшенням надходжень до бюджету, а не забезпеченням принципів справедливості та прозорості при оподаткуванні. Зважаючи на вищезгадані проблеми, українське податкове законодавство потребує формування ефективних заходів впровадження автономного європейського законодавства на шляху до рівноправного членства в ЄС (рис. 4).

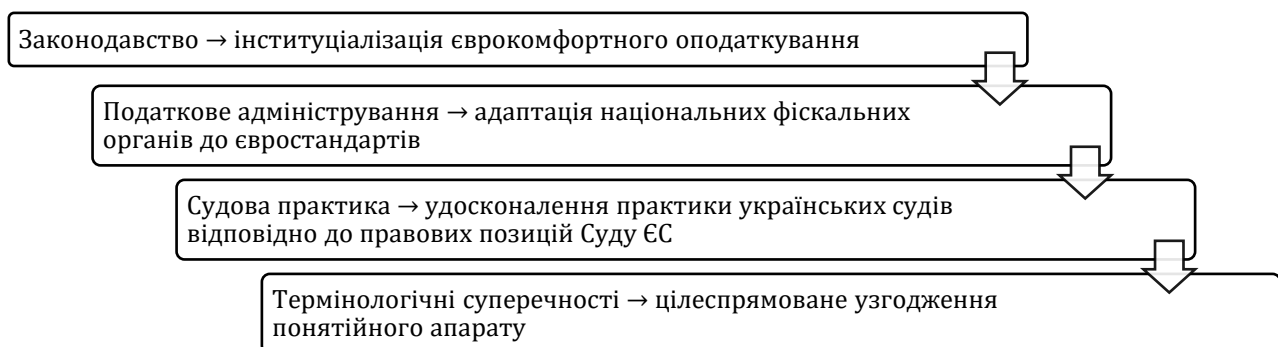

Рис. 4. Напрямки реалізації механізму оподаткування в Україні в умовах євроінтеграції

Джерело: сформовано авторами.

З урахуванням фактичного стану імплементації податкових директив ЄС в практику податкової системи України особливого значення набуває фіксація в нормативних актах євроконформного (телеологічного) принципу в термінології податкового законодавства України, для нівелювання розбіжностей між українськими та європейськими нормами. Вагомим кроком для скорочення терміну адаптації до європейських стандартів є залучення висококваліфікованих спеціалістів у сфері європейського права, інформаційних технологій та організація вузькопрофільного відділу при ДПС, цільовим завданням якого має буди імплементація податкового права України згідно *acquis communautaire*.

6. Conclusions

Виявлено основні проблеми гальмування процесу впровадження норм та стандартів ЄС, зокрема, розбіжність у тлумаченні деяких понять податкового права, підвищення ставки акцизного збору та ціни на енергоносії. Окреслено практичні заходи для вдосконалення механізму впровадження основних позицій директив ЄС у сфері оподаткування: розроблення практичних рекомендацій для податкового адміністрування мають здійснювати спеціальні структурні підрозділи, зорієнтовані на *acquis communautaire* зі штатом висококваліфікованих спеціалістів зі знанням європейського права та сучасних ІТ-технологій в податковій системі; впровадження механізму непрямого оподаткування з позицій трансферного ціноутворення та

теорії кінцевого бенефіціара: аудит впровадження директив ЄС та вироків Суду ЄС (CJEU) для виконання вимог ЄС щодо процесу євроінтеграції органами судоустрою.

References

1. CMU. (2017). *Pro vykonannia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu, z odniiei storony, ta Yevropeiskym Soiuzom, Yevropeiskym spivtovarystvom z atomnoi enerhii i yikhniamy derzhavamy-chlenamy, z inshoi storony* [On the implementation of the Association Agreement between Ukraine, of the one part, and the European Union, the European Atomic Energy Community and their Member States, of the other part] (Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1106). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1106-2017-п#Text> (in Ukrainian).
2. Cabinet of Ministers of Ukraine. (2023). *Pro zatverdzhennia Natsionalnoi stratehii dokhodiv do 2030 roku* [On approval of the National Revenue Strategy until 2030] (Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1218-p). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1218-2023-п#Text> (in Ukrainian).
3. Debelva, F., & Luts, J. (2018). *Directive on tax dispute resolution mechanisms in the EU*. <https://surl.li/fbsvmj>
4. European Commission. (2025). *DAC7. Taxation and customs union*. https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/tax-transparency-cooperation/administrative-co-operation-and-mutual-assistance/dac7_en
5. European Commission. (2026). *DAC8. Taxation and customs union*. https://taxation-customs.ec.europa.eu/taxation/tax-transparency-cooperation/administrative-co-operation-and-mutual-assistance/directive-administrative-cooperation-dac/dac8_en
6. EUR-Lex. (2003). *Council Directive 2003/96/EC of 27 October 2003 restructuring the Community framework for the taxation of energy products and electricity*. <http://data.europa.eu/eli/dir/2003/96/oj>
7. EUR-Lex. (2006). *Directive 2006/11/EC of the European Parliament and of the Council of 15 February 2006 on pollution caused by certain dangerous substances discharged into the aquatic environment of the Community*. <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/11/oj>
8. EUR-Lex. (2016). *Council Directive (EU) 2016/1164 of 12 July 2016 laying down rules against tax avoidance practices that directly affect the functioning of the internal market*. <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/1164/oj>
9. European Parliament. (2026). *Direct taxation: Personal and company taxation. Fact sheets on the European Union*. <https://surl.li/mocgcg>
10. Fidelangeli, A. (2017). *The independent concepts of European law in the VAT field*. <https://arno.uvt.nl/show.cgi?fid=144050>
11. Haidai, Y. (2023). *Harmonising the tax policy with the EU. The framework and opportunities for Ukraine. Funded by the European Union*. <https://ces.org.ua/en/harmonising-the-tax-policy-with-the-eu-brief/>
12. Halushchak, I. Y., Kokhan, I. V., & Dmytrovska, V. S. (2019). Features of tax policy in Ukraine in the context of European integration. *On-line Journal Modelling the New Europe*, (31), 90–103. <https://doi.org/10.24193/ojmne.2019.31.05>
13. Ivanov, Y., Tyshchenko, V., & Naidenko, O. (2023). Customs and tax aspects of the economic integration of Ukraine into the EU. *Development Management*, 21(2). <https://doi.org/10.57111/devt/2.2023.20>
14. Klymosyuk, A., Rubashchenko, M., Huzii, O., & Khutor, T. (2025). *Transposition of EU Directive 2024/1226 by EU member states*. <https://surl.li/wwfmdw>
15. Kokhan, I. V., Dmytrovska, V. S., & Halushchak, I. Ye. (2020). *Features of tax policy in Ukraine in the context of European integration*. https://lib-repo.pnu.edu.ua/bitstream/123456789/13310/1/4917_Kokhan%20et%20al_Eng.pdf
16. Kozlov, Y. (2025). Overview of compliance of Ukraine tax legislation with the requirements of the EU directives. *Economics of Systems Development*, 6(2), 123–129. <https://doi.org/10.32782/2707-8019/2024-2-17>
17. Law of Ukraine. (1996). *Konstytutsiia Ukrainy* [Constitution of Ukraine] (No. 254к/96-BP). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вп#Text> (in Ukrainian).
18. Law of Ukraine. (2024a). *Pro vnesennia zmin do Podatkovoho kodeksu Ukrainy shchodo implementatsii polozhen prava Yevropeiskoho Soiuzu shchodo aktyznoho podatku* [On amendments to the Tax Code of Ukraine regarding the implementation of the provisions of the European Union law on excise tax] (No. 3878-IX). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3878-20#Text> (in Ukrainian).

19. Law of Ukraine. (2024b). *Pro vnesennia zmin do Zakonu Ukrainy "Pro publichni zakupivli" shchodo zabezpechennia opryliudnennia zamovnykamy v elektronnyi systemi zakupivli informatsii pro tsiny na materialni resursy pid chas zakupivli posluh z potочноho remontu ta budivelnykh robot (Prozope budivnytstvo)* [On amendments to the Law of Ukraine "On Public Procurement" to ensure publication by customers in the electronic procurement system of information on prices for material resources during procurement of current repair services and construction works] (No. 3988-IX). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3988-20#Text> (in Ukrainian).
20. Law of Ukraine. (2026). *Podatkovyi kodeks Ukrainy* [Tax Code of Ukraine] (No. 2755-VI). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> (in Ukrainian).
21. Lukkien, M. (2024). *Interpretation of EU tax directives and the impact on the national laws of EU Member States*. <https://www.ibanet.org/Interpretation-of-EU-tax-directives-and-impact-on-national-laws-of-EU-Member-States>
22. Ministry of Finance of Ukraine. (2016). *Pro zatverdzhennia form ta Poriadku zapovnennia i podannia podatkovoi zvitnosti z podatku na dodanu vartist* [On approval of forms and the Procedure for filling out and submitting tax reports on value added tax] (Order No. 21). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0159-16#Text> (in Ukrainian).
23. Monayenko, A. (2026). Important nuances of income taxation and VAT on sales transactions on digital platforms under EU law. *Yurydychna Gazeta*. <https://surl.li/blmvyn>
24. Motyl, V. (2025). The concept and legal nature of EU values. *Review of European and Comparative Law*, 60(1), 7–25. <https://doi.org/10.31743/recl.17770>
25. Oliynychuk, O., & Dryzhak, N. (2017). Legal forms of implementation of fiscal and regulatory effects of excise taxation in Ukraine and the EU. *Aktualni Problemi PravoNavstva*, 1(4), 106–111. <https://doi.org/10.35774/app2017.04.106>
26. Roman, V., Slyvka, Y., & Maslianka, P. (2023). The tax policy of Ukraine within the framework of European integration processes. *Economics. Finances. Law*, (6), 11–14. <https://doi.org/10.37634/efp.2023.6.2>
27. Ronco, S. M. (2021). Chapter 17: The EU directive on tax dispute resolution mechanisms in the European Union: A flexible but still perfectible tool for resolving international tax disputes. In *General titles*. IBFD. <https://doi.org/10.59403/22m7kbp018>
28. Shapovalova, K. (2024). Legal nature of social protection of civil servants in modern conditions of information communications and European integration of Ukraine. *Visegrad Journal on Human Rights*, (4), 113–119. <https://doi.org/10.61345/1339-7915.2024.4.16>
29. Sklyarov, S. (2025). Mechanisms for exchange of tax information between states in the conditions of deglobalisation: Current status and prospects of legal improvement. *Social Development: Economic and Legal Issues*, (4). <https://doi.org/10.70651/3083-6018/2025.4.05>
30. Sorokolat, I. (2024). The legal regime of taxation: Essence, features, and types. *Law and Innovative Society*, 2(23), 71–78. [https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2\(23\)-6](https://doi.org/10.37772/2309-9275-2024-2(23)-6)
31. State Tax Service of Ukraine. (2025). *European Commission report: Ukraine demonstrates progress in taxation and brings legislation closer to the EU standards*. <https://tax.gov.ua/en/mass-media/news/949677.html>
32. *Taxation and the European Convention on Human Rights. Factsheet – Taxation and the ECHR* (2023). https://www.echr.coe.int/documents/d/echr/fs_taxation_eng
33. Treaty on European Union. (2010). *Consolidated versions of the Treaty on European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union with the Protocols and Declarations*. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06#Text
34. Veselov, M., Holodnyk, Y., Svoboda, I., Horbach-Kudria, I., & Beikun, A. (2023). Effectiveness of administrative and legal mechanisms for the implementation of community police in EU countries: The case of Ukraine. *Revista Amazonia Investiga*, 12(69), 227–238. <https://doi.org/10.34069/ai/2023.69.09.20>
35. Yaroshenko, O. M., & Vapnyarchuk, N. M. (2023). Section 17. Legal security of the principle of gender equality in the field of implementation of the right to work in Ukraine. In *EU labor law: Decent work and expansion of institutional capacity for sustainable development*. Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-396-5-17>
36. Yaroshevska, T. (2020). An improvement of mechanisms of the regulation of legal relations in the field of technology transfer under conditions of the integration of Ukraine into the EU. In *Theoretical and practical aspects of the development of the European Research Area*. Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-588-53-2-43>
37. Zakrzewska, P. (2020). *A legal study into the EU's approach towards exit taxation*. <https://lup.lub.lu.se/luur/download?func=downloadFile&recordId=9018330&fileId=9019362>

